

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: **«Формування стратегії диверсифікації діяльності
автотранспортного підприємства»**

(назва теми)

Виконавець:

студентка центру заочної форми навчання

Хайят Ельміра Енверівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Піскун Альона Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах відбувається посилення конкуренції, внаслідок чого керівники підприємств змушені постійно знаходити нові інструменти управління та важелі підвищення конкурентоспроможності. Однією із основних причин невисокого рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку є порівняно вузька спеціалізація українських підприємств, їх прихильність до якогось одного виду діяльності або однієї товарної групи. Саме тому особливої уваги економістів і менеджерів сьогодні заслуговує диверсифікація, як один із ключових підходів до забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Стратегія диверсифікації використовується для того, щоб підприємство не стало надміру залежним від одного виду бізнесу або однієї товарної групи, що може загрожувати його існуванню у разі зміни ринкової кон'юнктури.

В даний час диверсифікація є важливим засобом реструктуризації економіки та підвищення її конкурентоспроможності.

Помітний внесок у розвиток теорії диверсифікації та стратегічного управління зробили такі вчені, як: Ф. Котлер, М. Портер, М. Горт, Б. А. Райзберг, В. Г. Андрійчук, Т. С. Грабович, В. І. Ткачук, О. О. Цогла та інші. В їх роботах досліджувалися питання сутності диверсифікації, її видів та форм, її алгоритм тощо.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне дослідження формування стратегії диверсифікації підприємства та практичне застосування отриманих теоретичних знань у процесі розробки пропозицій щодо реалізації обраної стратегії для ПП «Мій перевізник».

Об'єктом дослідження є Приватне підприємство «Мій перевізник».

Предметом дослідження є процес формування конкурентної стратегії автотранспортного підприємства.

Завдання, що вирішуються в роботі:

- дослідження теоретичних аспектів формування стратегії диверсифікації підприємства;
- оцінка засад функціонування транспортної галузі України;
- вивчення особливостей виробничо-господарської діяльності ПП «Мій перевізник»;
- розробка пропозицій щодо розширення видів діяльності підприємства та оцінка ефективності запропонованих заходів.

Інформаційна база дослідження. Теоретичною основою кваліфікаційної роботи є роботи українських і зарубіжних науковців обраного спрямування, навчальні підручники та монографії, нормативні документи, статті. В першому аналітичному розділі була використана інформація зі Статуту підприємства, фінансової та статистичної звітності, внутрішніх положень підприємства. У роботі використана офіційна статистична інформація щодо стану та розвитку транспортної галузі в Україні за останні роки, дані мережі Internet та власні розрахунки.

Методи дослідження. Застосовувалися методи теоретичного узагальнення та порівняння, метод системного аналізу, методи абстрагування, синтезу, індукції та дедукції, методи побудови таблиць, схем і графіків, статистичні методи дослідження, в тому числі методи аналізу динаміки, середніх і відносних величин; методи сучасних комп'ютерних технологій обробки даних.

Науковою новизною роботи є запропонована конкурентна стратегія диверсифікації, яка буде складовою загальної конкурентної стратегії ПП «Мій перевізник».

Публікації. Основні результати роботи опубліковані: Хайят Е.Е, Піскун А. В. Основні тенденції вантажних перевезень в Україні. *Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти: матеріали VI Студентської науково-практичної конференції*, 17 листопада 2022 р., Одеса: ОНЕУ, 2022.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні та практичні аспекти диверсифікації на підприємствах»* досліджено основні наукові підходи до визначення категорії «диверсифікація» та розглянуті її основні класифікації, систематизовано фактори впливу та основні принципи, наведено механізм вибору даної стратегії.

У другому розділі *«Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища ПП «Мій Перевізник»* надано загальну характеристику та проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ПП «Мій Перевізник», розглянуто основні тенденції транспортної галузі в Україні.

У третьому розділі *«Економічне обґрунтування стратегії диверсифікації»* обґрунтовано необхідність розширення діяльності ПП «Мій перевізник» та проведено оцінювання ефективності запропонованого заходу.

ВИСНОВКИ

1. Доведено, що поняття «диверсифікація» є багатоаспектним, оскільки його інтерпретують як: освоєння нових видів виробництва; розширення асортименту продукції; проникнення в нові сфери галузі; інноваційний розвиток; вихід на нові ринки; зміна організаційної структури; розподіл фінансових ресурсів; цільова орієнтація.

2. У сучасній економічній теорії та на практиці не сформувалося єдиного підходу до виділення видів і форм диверсифікації. Це пов'язано з тим, що диверсифікація здійснюється у багатьох сферах діяльності людини. Найпопулярнішою класифікацією є диверсифікація за напрямом здійснення: горизонтальна, вертикальна та конгломеративна.

На наш погляд, більш доцільно розглядати не лише види диверсифікації, але й форми її проведення. Це дасть можливість підприємству обрати необхідні інструменти для диверсифікації та отримати бажані результати.

3. Процес диверсифікації слід розглядати комплексно, виділяючи мету, об'єкт, суб'єкт, дотримуючись певних принципів та механізму управління диверсифікацією.

4. Проаналізовано розвиток транспортної галузі України за останні роки та визначено, що найбільшу питому вагу перевезень вантажів складає саме автомобільний транспорт. У 2020 р. в країні діяло понад 7000 підприємств вантажного автомобільного транспорту, більша частина яких знаходилась в м. Києві та Київській області.

Визначено, що на галузь сьогодні найсуттєвіше впливають політичні та економічні фактори.

5. Об'єктом дослідження стало ПП «Мій перевізник», яке надає послуги з вантажоперевезень, зберігання, пакування та вивозу сміття.

Високі коефіцієнти платоспроможності свідчать про мінімальні фінансові ризики та гарні можливості для залучення засобів зі сторони.

Високі показники оборотності запасів є ознакою фінансового благополуччя, оскільки гарна оборотність забезпечує збільшення обсягу продажу та сприяє отриманню більш високих доходів.

Підприємство в цілому за аналізований період було рентабельним, фінансово стійким та незалежним. Ефективно використовувало свої активи, як оборотні, так і основні засоби, про що свідчать достатньо високі показники фондівіддачі та оборотності.

6. Доведено, що підприємству необхідно розширити види діяльності. Нами запропоновано відкрити лінію з переробки автомобільних шин в гумову крихту.

На основі відповідних економічних розрахунків було доведено доцільність даної пропозиції, оскільки чистий прибуток підприємства за 5 років складе більше 3 млн. грн.